

ВЕРХОВНИЙ СУД УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

25 листопада 2014 року

м. Київ

Колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України у складі:

головуючого Кривенка В.В.,
суддів: Грицива М.І., Гусака М.Б., Коротких О.А., Кривенди О.В.,
Маринченка В.Л., Панталієнка П.В., Прокопенка О.Б.,
Самсіна І.Л., Терлецького О.О., –

розглянувши в порядку письмового провадження справу за позовом відділення виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України в м. Першотравенську Дніпропетровської області (далі – відділення Фонду, Фонд відповідно) до товариства з обмеженою відповідальністю «Першотравенський ремонтно-механічний завод» (далі – Товариство) про стягнення заборгованості,

в с т а н о в и л а :

У липні 2009 року відділення Фонду звернулося до суду із позовом, у якому просило стягнути з Товариства на користь відділення Фонду суму заборгованості по сплаті страхових внесків у розмірі 1 541 608 грн 56 коп. (в тому числі донараховані страхові внески – 1 385 545 грн 26 коп., пеня – 156 063 грн 30 коп.).

Дніпропетровський окружний адміністративний суд постановою від 27 травня 2010 року, залишеною без змін ухвалою Дніпропетровського апеляційного адміністративного суду від 4 квітня 2012 року, позов задовольнив.

Вищий адміністративний суд України ухвалою від 25 лютого 2014 року рішення судів попередніх інстанцій залишив без змін.

Не погоджуючись із ухвалою Вищого адміністративного суду України, Товариство звернулось із заявою про її перегляд Верховним Судом України з підстави, передбаченої пунктом 1 частини першої статті 237 Кодексу адміністративного судочинства України, а саме через неоднакове застосування Закону України від 23 вересня 1999 року № 1105-XIV «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» (далі – Закон № 1105-XIV), Інструкції про порядок перерахування, обліку та витрачання страхових коштів Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України, затвердженої постановою правління Фонду від 20 квітня 2001 року № 12 (чинної на час виникнення спірних відносин), Інструкції про порядок перерахування, обліку та витрачання страхових коштів Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України, затвердженої постановою правління Фонду від 12 липня 2007 року № 36 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 1 серпня 2007 року за № 867/14134; чинної на час виникнення спірних відносин; далі – Інструкція).

На обґрунтування заяви додано копії ухвал Вищого адміністративного суду України від 17 лютого 2010 року, 26 вересня та 22 листопада 2012 року (справи №№ К-13960/07, К/9991/36093/11, К-30069/10 відповідно), які, на думку Товариства, підтверджують неоднакове правозастосування.

Ухвалою від 11 червня 2014 року Вищий адміністративний суд України допустив цю справу до провадження Верховного Суду України, при цьому виходив із того, що в доданих до заяви Товариства копіях судових рішень Вищого адміністративного суду України по-іншому, ніж у справі, що розглядається, застосовано одні й ті самі норми матеріального права.

В ухвалі від 17 лютого 2010 року, наданій на підтвердження неоднакового правозастосування, Вищий адміністративний суд України, погоджуючись із позицією судів попередніх інстанцій щодо відсутності підстав для стягнення із відповідача заборгованості зі сплати страхових внесків, виходив із того, що обов'язок розрахунку розміру страхового внеску для кожного підприємства та повідомлення про умовний клас професійного ризику покладено на Фонд. Суд зазначив, що відповідач сплачував

страхові внески відповідно до страхових тарифів, які були доведені йому на підставі повідомлень. Про нові тарифи він не був повідомлений, у зв'язку з чим підстав для проведення донарахування за новими тарифами немає.

В ухвалі від 26 вересня 2012 року суд касаційної інстанції зазначив, що Інструкція, приписами якої відділення виконавчої дирекції Фонду в м. Дзержинську Донецької області обґрунтувало вимоги про стягнення пені, всупереч положенням статті 17 Закону № 1105-XIV не погоджена з Національним банком України та спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади. Крім того, відповідно до положень статті 52 зазначеного Закону пеня за прострочення сплати страхового внеску до Фонду зі страхувальника стягується відповідно до закону.

У справі, яка розглядається, касаційний суд виходив із обґрунтованості позиції позивача щодо наявності підстав для донарахування відповідачеві страхових внесків за 2007-2008 роки у зв'язку з віднесенням Товариства до 66 класу професійного ризику виробництва та встановлення 19 січня 2009 року страхового тарифу на державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання у розмірі 6,52 % на підставі повідомлення відділення Фонду. Суд касаційної інстанції також дійшов висновку про наявність підстав для стягнення з відповідача пені, нарахованої за несвоєчасну сплату страхувальником страхових внесків.

Перевіривши наведені у заяві доводи, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України вважає, що у задоволенні заяви слід відмовити з таких підстав.

Суди встановили, що Товариство зареєстроване як платник страхових внесків (страхувальник) на загальнообов'язкове державне страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань у відділенні Фонду. Відділення Фонду з 27 квітня по 11 червня 2009 року провело перевірку позивача за період з 21 листопада 2006 року по 31 грудня 2008 року, за результатами якої склало акт від 11 червня 2009 року № 39. У ході перевірки встановлено порушення Товариством вимог частини другої статті 45 Закону № 1105-XIV, у зв'язку з чим йому було донараховано суму недоїмки зі сплати страхових внесків у розмірі 1 387 589 грн 18 коп. та 156 467 грн пені.

При перевірці бухгалтерської звітності та даних розділу 2 державних статистичних спостережень за формою № 1-Підприємництво (річна) за 2007 та 2008

роки, які надавалися відповідачем, було виявлено, що найбільшу питому вагу в загальному обсязі реалізованої продукції (робіт, послуг) має вид економічної діяльності за кодом КВЕД 28.11.0 «Виробництво будівельних металевих конструкцій», який відповідає 66 класу професійного ризику виробництва та страховому тарифу в розмірі 6,52 %, а не 54 класу професійного ризику виробництва, страховий тариф за яким складає 2,47 %.

Крім цього, суди встановили, що 26 січня 2009 року позивач надіслав на адресу відповідача повідомлення № 1662 про взяття на облік, відповідно до якого останнього було віднесено до 66 класу професійного ризику виробництва та встановлено страховий тариф на державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання у розмірі 6,52 %. До винесення зазначеного повідомлення Товариство відносилось до 54 класу професійного ризику виробництва, а страховий тариф становив 2,47 %.

Відповідно до пунктів 2, 3 частини другої статті 45 Закону № 1105-XIV роботодавець повинен своєчасно та повністю нараховувати і сплачувати в установленому порядку страхові внески до Фонду, інформувати робочий орган Фонду про зміну технології робіт або виду діяльності для переведення його до відповідного класу професійного ризику.

Сума страхового внеску розраховується відповідно до страхового тарифу, встановленого законом, залежно від класу професійного ризику виробництва, до якого віднесено страхувальника (частина перша статті 47 Закону № 1105-XIV, пункт 4.1 Інструкції).

Згідно з підпунктом 2.5.1 Порядку здійснення контролю за правильністю нарахування, своєчасністю і повнотою сплати страхувальниками страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, інших платежів до Фонду та цільовим використанням коштів, затвердженого правлінням Фонду від 17 жовтня 2003 року № 68, під час перевірки перевіряється правильність даних щодо основного виду діяльності для перевірки правильності встановлення страхового тарифу. Якщо з'ясувалося, що страхувальником сплачувались внески не за основним видом діяльності, то йому доводиться правильний страховий тариф і проводиться відповідне нарахування (зі знаком «+», «-») страхових внесків за новим встановленим тарифом.

Верховний Суд України вже неодноразово вирішував справи такої категорії. Зокрема, у постановках від 15 жовтня, 19 листопада, 24 грудня 2013 року (справи №№ 21-332а13, 21-327а13, 21-430а13 відповідно) він зазначив, що заборгованість зі сплати внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та пені, що виникли в період дії частини другої статті 52 Закону № 1105-XIV, підлягають стягненню відповідно до законодавства, що діяло на час виникнення такої заборгованості.

З урахуванням наведеного висновку касаційного суду щодо обґрунтованості стягнення з відповідача суми заборгованості та пені зі сплати страхових внесків за 2007-2008 роки ґрунтується на правильному застосуванні норм матеріального права і відповідає практиці Верховного Суду України.

За таких обставин у задоволенні заяви Товариства слід відмовити.

Керуючись статтями 241, 242, 244 Кодексу адміністративного судочинства України, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України

п о с т а н о в и л а :

У задоволенні заяви товариства з обмеженою відповідальністю «Першотравенський ремонтно-механічний завод» відмовити.

Постанова є остаточною і оскарженню не підлягає, крім випадку, встановленого пунктом 2 частини першої статті 237 Кодексу адміністративного судочинства України.